

Nr 10

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om viss ändring av traktamentsbestämmelserna i stadgan om ersättning för riksdagsmannauppsdragets fullgörande.

I den till konstitutionsutskottet hänvisade motionen nr 15 i första kammaren av herr *Spetz* hemställes, »att riksdagen måtte besluta sådan ändring i stadgan den 21 januari 1941 (nr 98) om ersättning för riksdagsmannauppsdragets fullgörande att traktamente måtte beräknas för hel månad eller för dygn med belopp i hela krontal, samt att vederbörande utskott måtte utarbeta härför erforderlig lagtext».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionerna.

I 23 § riksdagsordningen stadgas, att ledamot av riksdagen äger av statsmedel åtnjuta arvode och reseersättning samt att närmare bestämmelser därom meddelas i en av Konungen och riksdagen samfällt beslutad stadga. Lagrummet fick sin nuvarande lydelse år 1941, och samma år antogs stadgan om ersättning för riksdagsmannauppsdragets fullgörande. Genom en vid 1954 års riksdag beslutad revision av denna stadga uppdelades arvodet dels i ett beskattningsbart grundarvode och dels i kostnadsersättning, vilken jämlikt särskilt stadgande i kommunalskattelagen (32 § 3 mom.) icke var skattepliktig inkomst.

På förslag av konstitutionsutskottet (1957: 18) tillsattes år 1957 en utredning under ordförandeskap av landshövding *Bergquist* och i övrigt bestående av representanter för arbetsmarknadens parter med uppdrag att utreda frågan om ersättning för riksdagsmannauppsdragets fullgörande och därmed sammanhängande frågor.

Utredningen föreslog att traktamenten liksom arvoden till riksdagsmän skulle konstrueras som ett årsbelopp för det normala riksdagsåret. Dess storlek skulle bestämmas i anslutning till den reglering som skett i 7 § 1 mom. tilläggsbestämmelser till allmänna lönereglementet. Riksdagsmännen uppdelades av utredningen i tre grupper beroende på avståndet från vederbörandes hemort till riksdagshuset. För de närmast boende (zon 1) avsågs inget traktamente utgå, medan ett lägre respektive högre traktamente beräknades för riksdagsmän boende inom zon 2 och 3. Utbetalning av traktamenten länktes ske månadsvis med två tredjedelar under vårsessionen och en tredjedel under höstsessionen. Det underströks uttryckligen att förslaget beträffande traktamenten liksom arvoden byggde på förut-

sättningen att riksdagssessionens längd i stort sett blev av den omfattning, som varit regel under 1950-talet, d. v. s. ungefär 200 dagar. Ansågs någon väsentlig förändring i detta hänseende böra komma till stånd, borde frågan om ersättningarnas storlek på nytt omprövas. Skulle riksdagen inkallas till extra session under tiden 1/6—15/10 avsågs ett ytterligare traktamentsbelopp utgå beräknat efter särskilda grunder.

Konstitutionsutskottet framhöll i sitt av riksdagen godkända utlåtande (1959: 18) med anledning av utredningens förslag, att det med hänsyn till riksdagsarbetets speciella karaktär ej borde komma i fråga att utforma traktamentsreglerna i direkt anknytning till vad som gäller för statstjänstemännen. Även den av utredningen föreslagna zonindelningen kritiserades av utskottet, som föreslog att ett enhetligt traktamente för alla riksdagsmän bosatta utanför stockholmsregionen borde utgå. Kanslideputerade gavs dock möjlighet att i gränsfall bevilja viss traktamentsersättning även åt riksdagsmän bosatta inom stockholmsområdet. Liksom beträffande arvodet borde kanslideputerade och talmännen ha möjlighet att anpassa traktamentsbeloppet i huvudsak efter den utveckling, som förekommer för löntagare. Sådan jämkning har senare förekommit, och traktamentsersättning utgår numera med 585 kronor för hel riksdagsmånad, häri inbegripet även extrasession.

Utskottet. Enligt utskottets mening läser någon oklarhet icke kunna råda beträffande innebörden av nu gällande bestämmelser om traktamentsersättning för riksdagsledamöter. Beräkning av ersättningens storlek för del av månad sker, liksom fallet är inom den statliga förvaltningen, genom division av månadsbeloppet med det antal dagar, som ingår i respektive månad. Någon ändring i detta beräkningssätt finner utskottet ej påkallad. Vad motionären i övrigt anfört finner utskottet ej heller föranleda något förslag från utskottets sida till ändring i gällande bestämmelser.

Utskottet hemställer alltså,

att motionen I: 15 icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 7 mars 1961

På konstitutionsutskottets vägnar:

BENGT ELMGREN

Närvarande:

från första kammaren: herrar Elmgren, Torsten Andersson*, Damström, Ollén, Olsén, Sveningsson, Erik Olsson, Hedblom, Dahl och Källqvist; samt

från andra kammaren: herrar Spångberg, Andersson i Linköping, Magnusson i Tumhult, Adamsson, Larsson i Luttra, Bengtsson i Halmstad, Nilsson i Östersund, Hammar, Svenungsson och Enskog*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.